У 2023 році сукупні збитки київських КП досягли 6 мільярдів гривень

Читать на русском

У 2023 році сукупні збитки київських КП досягли 6 мільярдів гривень

Минулоріч загальні збитки столичних комунальних підприємств установ та організацій склали 6,03 млрд гривень, що майже втричі більше, ніж у 2022 році. "Рекордсменами по збитковості" стали "Київтеплоенерго" і "Київський метрополітен", які недорахувалися більш ніж 5,9 млрд гривень, "бронзу" "завоювало" КП "Інженерний центр".

На цьому фоні зростання в 2023 році чистих прибутків низки КП до загальної суми 427,5 млн гривень вже не здається якимось позитивним результатом – тим паче, що майже половину цих коштів заробив комунальний перевізник "Київпастранс", який отримує колосальні субвенції з міського бюджету на компенсацію "низьких тарифів". Що цікаво, не дивлячись на невтішні результати фінансово-господарської діяльності, деякі київські КП дозволяють собі заробітні плати на рівні столиць розвинених європейських країн. Наприклад, у 2023 році середньомісячний розмір зарплат на КП "ДБШТС" (замовник будівництва Подільсько-Воскресенського мостопереходу) складав 131,1 тис. гривень, в "Фонді модернізації та розвитку житлового фонду Києва" – 86,2 тис. гривень, у КО "Київзеленбуд" – 58,4 тис. гривень.

Про результати фінансово-господарської діяльності столичних КП, установ та організацій за 2023 рік КВ стало відомо із відповіді Департаменту комунальної власності Київської міськдержадміністрації (КМДА) на інформаційний запит редакції.

Як зазначається у документі, загальна кількість юридичних осіб комунальної власності Києва станом на 1 січня 2024-го становила 1909, з яких 1486 підприємств та організацій є бюджетними (повністю фінансуються за рахунок міської скарбниці, а тому де-юре не мають доходів та збитків), а решта 423 – госпрозрахунковими ("живуть" і за рахунок бюджетних вливань, і за рахунок власних "заробітків").

Зокрема, 304 госпрозрахункові підприємства знаходяться в підпорядкуванні Київради, КМДА та її структурних підрозділів, а 119 підприємств – в підпорядкуванні районних в Києві державних адміністрацій (РДА). Що стосується бюджетних підприємств та організацій, то 192 таких суб'єктів господарювання підпорядковані безпосередньо міськраді та міськдержадміністрації, а 1294 – столичним РДА.

За даними КМДА, на початок поточного року на балансах усіх міських комунальних підприємств обліковувалися активи загальною вартістю 381,7 млрд гривень, у т.ч. 337,9 млрд на балансах госпрозрахункових підприємств і 43,8 млрд – на балансах бюджетних. Лідером за вартістю активів є КП "Київський метрополітен" – 173,7 млрд гривень, друге місце у КП "Київтеплоенерго" – 30,4 млрд, третє – у КП "Київпастранс" – 13,1 млрд.

Зведені показники фінансово-господарської діяльності підприємств комунальної власності

млн грн

Показники фінансово-господарської діяльності	У підпорядкуванні Київської міської ради, її виконавчого органу – Київської міської державної адміністрації, та його структурних підрозділів			У сфері управління районних в місті Києві державних адміністрацій			Разом по підприємствах комунальної власності міста		
	2022 рік	2023 рік	Приріст (зменшення),%	2022 рік	2023 рік	Приріст (зменшення),%	2022 рік	2023 рік	Приріст (зменшення),%
Сукупні доходи	59 430,9	63 944,5	+7,6%	7 419,3	7 774,1	+4,8%	66 850,2	71 718,7	+7,3%
в т.ч. виручка від реалізації	43 570,9	43 056,3	-1,2%	6 484,0	6 754,4	+4,2%	50 054,9	49 810,7	-0,5%
Чистий прибуток	360,8	427,5	+18,5%	27,3	27,8	+1,8%	388,1	455,3	+17,3%
збиток	2 314,4	6 033,1	+160,7%	29,0	2,8	-90,3%	2 343,4	6 035,9	+157,6%
середня чисельність штатних працівників (осіб) у грудні, тис.осіб	60,8	55,8	-8,2%	19,3	18,6	-3,6%	80,1	74,4	-7,1%

Зведені показники щодо діяльності столичних КП у 2023 році (тут і далі – скріншоти з відповіді Департаменту комунальної власності КМДА)

"У цілому підприємствами, організаціями, установами комунальної власності територіальної громади Києва за 2023 рік отримано чистого прибутку в сумі 455,3 млн гривень та збитків у сумі 6,03 млрд гривень", – повідомили КВ в КМДА.

Як працювали КП, що підпорядковуються мерії

У відповіді Департаменту комунальної власності столичної міськдержадміністрації уточнюється, що 30 із 304 підпорядкованих КМДА госпрозрахункових КП не звітують перед нею та перебувають в стадії припинення за рішенням власника. Відповідно, столична мерія має інформацію щодо діяльності 274 підприємств, установ та організацій, середня кількість штатних працівників яких у грудні 2023 року становила 55,8 тис. осіб.

За 2023 рік зазначені суб'єкти господарювання отримали сукупних доходів (без ПДВ) на суму 63,9 млрд гривень що на 7,6% більше, ніж було отримано ними за 2022 рік. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) цими підприємствами фактично за рік знизився – склав 43 млрд гривень, або 67,3% (за 2022 рік питома вага такої виручки в сукупному доході становила 73,3%).

Загальна сума чистого прибутку цих КП та установ минулоріч склала 427,5 млн гривень (кількість прибуткових підприємств – 97), а загальні збитки – 6,03 млрд гривень (кількість збиткових КП – 29). Для порівняння, у 2022 році чистий прибуток цих суб'єктів господарювання становив 360,8 млн гривень, а збитки – 2,31 млрд гривень.

Серед підпорядкованих столичній мерії комунальних підприємств лідером за обсягом виручки у 2023 році стало КП "Київтеплоенерго" – 2,1 млрд гривень. Після нього йдуть КП "Київпастранс" (1,58 млрд) і КП "Фармація" (1,3 млрд). У свою чергу перше місце за обсягом чистих прибутків минулоріч посіло КП "Київпастранс", на яке припадає майже половина прибутків таких підприємств – 206,03 млн гривень. Втім, навряд чи керівництво Києва може пишатися таким досягненням, адже воно не було б можливе без направлення зі столичної казни 6,3 млрд гривень на покриття збитків КП "Київпастранс" і КП "Київський метрополітен" через "низькі тарифи на перевезення".

Друге місце за КП "Київкомунсервіс" (69,2 млн), а третє – КК "Київавтодор" (26,7 млн).

Перелік підприємств, організацій, які підпорядковані виконавчому органу Київської міської ради – Київській міській державній адміністрації, та його структурним підрозділам, та отримали найбільший обсяг прибутку за 2023 рік

млн грн

Назва підприємств та організацій	Чистий прибуток за 2023 рік
КП «Київпастранс»	206,03
КП виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) "Київкомунсервіс"	69,22
КК "Київавтодор"	26,78
Комунальне підприємство "Фармація"	20,00
КП "Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м.Києва"	17.46
КП «Фінансова компанія «Житло-інвест» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	14,24
КК «Центр комунального сервісу»	10,77
КЗ "Театрально- видовищний заклад культури "Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва"	3,27
КП по ремонту і утриманню мостів і шляхів м. Києва «Київавтошляхміст»	3,45
КП «Шляхово-експлуатаційне управління по ремонту та утриманню автомобільних шляхів та споруд на них Шевченківського району м. Києва»	3,07
КП «Шляхово-експлуатаційне управління по ремонту та утриманню автомобільних шляхів та споруд на них Печерського району м. Києва»	2,39
КП виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) по охороні, утриманню та експлуатації земель водного фонду м. Києва «Плесо»	2,25

"Рейтинг" найбільш прибуткових міських КП

При цьому вищезгадане "Київтеплоенерго" було найбільш збитковим комунальним підприємством Києва 2023 року – відповідний показник дорівнює 3,16 млрд гривень, що становить більше половини загальної суми збитків підпорядкованих КМДА госпрозрахункових КП. Ймовірно, це пов'язано з ворожими обстрілами, які періодично руйнують енергетичну інфраструктуру столиці, і значними не плановими витратами на ліквідацію таких пошкоджень.

"Срібним призером" стало КП "Київський метрополітен" – напрацювало за рік на 2,79 млрд гривень збитків. Тут, мабуть, треба згадати про додаткові витрати у зв'язку з підтопленням станцій підземки (явно через незаконне будівництво, яке у КМДА погодили здійснювати поруч) і про звільнення очільника цього КП Віктора Брагінського через скандал з можливим масштабним розкраданням фінансових ресурсів.

"Бронза" зі збитковості - у КП "Інженерний центр": показало 39,2 млн гривень збитків.

Перелік підприємств та організацій, які підпорядковані Київській міській раді, її виконавчому органу – Київській міській державній адміністрації, та його структурним підрозділам, та отримали найбільший обсяг збитків за 2023 рік

млн грн

Назва комунальних підприємств та організацій	Сума збитку за 2023 рік
КП виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київтеплоенерго»	-3 167,12
КП «Київський метрополітен»	-2 792,15
КП «Інженерний центр» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	-39,20
КП Міжнародний аеропорт «Київ» (Жуляни)	-23,38*
КП виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київське інвестиційне агентство»	-3,02
Комунальне автотранспортне підприємство № 273904	-2,25
КП "Автотранспортне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)"	-1,55

*- Підприємство не здійснювало основну статутну діяльність, враховуючи впроваджений воєнний стан.

ТОП найзбитковіших київських комунальних підприємств

Зазначимо, за такого жалюгідного стану справ "комунальної економіки" з зарплатами там все непогано. Принаймні на папері.

Лідером за середньомісячною зарплатою штатних працівників підпорядкованих мерії госпрозрахункових підприємств станом на грудень 2023-го стало КП "Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд" ("ДБШТС", замовник будівництва багатостраждального Подільсько-Воскресенського мостопереходу) – 131,1 тис. гривень. Далі йдуть КП "Фонд модернізації та розвитку житлового фонду Києва" (підприємство, створене у 2021 році для адміністрування т.зв. "revольверного фонду" бюджету Києва, за рахунок якого здійснюються ремонтні роботи в житлових будинках) – 86,2 тис. гривень, КК "Київавтодор" – 68,5 тис. гривень, КП "Київекспертиза" – 61 тис. гривень, КП "Київський інститут земельних відносин" – 60,7 тис. гривень, КО "Київзеленбуд" – 58,4 тис. гривень тощо.

Фінансові показники районних КП

Що стосується тих госпрозрахункових підприємств, які підпорядковані столичним РДА, то свою звітність до органів управління у 2023 році подали 85 зі 119 таких КП – решта не звітують та перебувають у стадії припинення. Середня кількість штатних працівників цих підприємств та установ у грудні 2023-го становила 18,6 тис. осіб.

За інформацією Департаменту фінансів КМДА, минулоріч ці суб'єкти господарювання отримали сукупні доходи (без ПДВ) на суму 7,77 млрд грн, що на 4,8% більше, ніж в 2022 році. Виручка цих КП від реалізації продукції становила 6,7 млрд гривень, або 86,9% (у 2022 році питома вага виручки в сукупному доході становила 87,4%).

Загальна сума чистого прибутку цих підприємств за 2023 рік склала 27,8 млн гривень (30 прибуткових підприємств), загальні збитки – 2,8 млн гривень (7 збиткових підприємств). Для прикладу, у 2022 році чистий прибуток таких підприємств становив 27,3 млн гривень, збитки – 29 млн гривень.

Найбільше чистого прибутку серед "районних" КП минулоріч отримали три керуючі компанії з обслуговування житлового фонду – Деснянська (4,8 млн гривень), Оболонська (4,5 млн гривень) і Святошинська (3,17 млн гривень). Лідером за обсягами збитків стало КП "Школяр" (Солом'янська РДА) – 1,1 млн гривень.

Найвища середня заробітна плата серед працівників таких підприємств станом на грудень 2023 року була в КП "Оздоровчий табір "Зачарована долина Шевченківського району" (підприємство розташоване у місті Іршава Закарпатської області) – 44,7 тис. гривень. Далі йдуть КП "Ватутінськінвестбуд" (наразі це підприємство знаходиться в стані реорганізації шляхом приєднання до КП "Київжитлоспецексплуатація") – 42,5 тис. гривень, КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги №1 Оболонського району" – 38,8 тис. гривень, а також консультативно-діагностичні центри Дніпровського (30,7 тис. гривень) і Печерського (30,5 тис. гривень) районів.

"Бюджетно-збиткова тенденція"

Як неодноразово повідомляла КВ, комунальні підприємства, установи та організації Києва і до великої війни демонстрували не надто втішні результати фінансово-господарської діяльності – їхні загальні збитки завжди переважали над прибутками. Наприклад, за 2017 рік був зафіксований їх совокупний прибуток у сумі 516 млн гривень, а збиток – у сумі 1,5 млрд гривень. Така тенденція збереглася і в наступні роки.

Вочевидь, не останньою фактором такої провальної роботи "комунального сектору" є корупція, через яку претензії до роботи суб'єктів господарювання, підпорядкованих КМДА і РДА, регулярно мають різні контролюючі та правоохоронні органи.

Серед іншого, у 2019-2020 роках Служба безпеки України (СБУ) задокументувала численні факти спроби посадовців столичних КП розтратити та привласнити бюджетні кошти на суму понад 500 млн гривень при виконанні різноманітних робіт. У цей же період Держаудитслужба попередила фінансові порушення на суму близько 800 млн гривень при проведенні в Києві бюджетних закупівель. Наслідком усього цього стало те, що у квітні 2020-го Головне управління СБУ у Києві та Київській області повідомило про зазначені факти столичному меру Віталію Кличку, рекомендувавши йому посилити контроль за використанням бюджетних коштів та вивчити зі своїми підлеглими кримінальне та антикорупційне законодавство.

Департамент внутрішнього фінансового контролю та аудиту КМДА спільно з фахівцями аудиторських підрозділів столичної мерії за період з 2017 по 2023 роки нарахували фінансових порушень з боку посадовців міських КП і структурних підрозділів міськдержадміністрації на загальну суму більш ніж 5,3 млрд гривень. Йшлося як про ті порушення, що спричинили втрату столичним бюджетом його фінансових ресурсів, так і ті, що не призвели до безпосередніх втрат.

"Рекордним" для столиці став 2019 рік, коли сума таких порушень склала 2,2 млрд гривень, найменше їх було зафіксовано у 2020 році – всього 229 млн гривень. Минулоріч, нагадаємо, загальна сума порушень склала 241,7 млн гривень, з яких 52,4 млн гривень аудитори визнали остаточно втраченими. Зазвичай причинами таких порушень є неправомірне завищення вартості робіт, товарів і послуг, а також – безпідставне нарахування чиновникам і "комунальникам" різних премій та заохочень.

При цьому, на рівні керівництва міста карають за такі порушення не надто суворо. Так, протягом 2017-2023 років за результатами аудитів до дисциплінарної відповідальності за фінансові порушення було притягнуто всього 129 посадових осіб: найбільше чиновників потрапило "під роздачу" у 2018 році (48 осіб), найменше – у 2022 році (всього 5 посадових осіб).

Відомо, що станом на 31 грудня 2023 року у правоохоронних органах було нараховувалось 241 кримінальне провадження, які були зареєстровані за матеріалами перевірок аудиторського департаменту КМДА або до яких були долучені матеріали таких перевірок. Але, як неодноразово інформувала КВ, відкриття та розслідування таких справ не приводить до очікуваних результатів: кримінальні справи здебільшого розслідуються дуже повільно, через що фігуранти уникають кримінальної відповідальності, бо спливає "строк давності".

Окремо варто "відзначити" діяльність "Київтеплоенерго", адже розмір збитків, нанесених його посадовцями столичному бюджету протягом останніх років, є якщо і не наймасштабнішими серед усіх міських КП, то точно одним із найбільших.

Так, на початку 2023 року в Держаудитслужбі повідомили, що дане підприємство за три з половиною роки наробило порушень і недоліків на 20,28 млрд гривень, із яких було остаточно втрачено 3,26 млрд гривень. Майже третину загальної суми порушень – 7,7 млрд гривень – склали втрати тепла і води внаслідок критичного стану мереж. Серед іншого: незаконні витрати коштів без підтверджуючих документів, завищення вартості замовлених робіт, сумнівне "успадкування" боргів ПАТ "Київенерго", переплати при закупівлях газу, нарахування "зайвих грошей" своїм працівникам тощо.

Зважаючи на такий "букет" проблем, аудитори запропонували Віталію Кличку розглянути питання покарання винних, кадрових змін в керівництві "Київтеплоенерго", зобов'язати дане КП відшкодувати збитки. Втім, міська влада обрала іншу тактику – чиновники опосередковано звинуватили ревізорів в упередженості та заявили про готовність оскаржити їхні дії в суді.

Варто зазначити, що на Хрещатику, 36 двічі на рік (у першому та другому півріччях) проходять засідання комісії при КМДА з аналізу фінансово-господарської діяльності КП. Цей орган, до якого входять, зокрема, низка топ-чиновників столичної мерії, заслуховує "звіти про виконання фінансових і стратегічних планів та досягнення ключових показників ефективності діяльності цих підприємств". Ефективність роботи кожного КП визначається, серед іншого, за раціональністю використання коштів під час закупівель, за рівнем планування та фактичного освоєння капітальних інвестицій тощо.

За результатами аналізу звітів комісія надає підприємствам рекомендації щодо удосконалення їхньої діяльності, а також, наприклад, визнає їхню роботу задовільною або незадовільною. Надалі, в окремих випадках, такі рекомендації передаються до відповідних структурних підрозділів КМДА, які готують проєкти рішень щодо реорганізації або ліквідації тих КП, чия робота викликає у чиновників найбільше питань. Втім, зазвичай "під роздачу" потрапляють "мілкі" районні КП і ті підпорядковані мерії підприємства, які не оперують сотнями мільйонів гривень Наприклад, у серпні-вересні 2023 року ця комісія, зокрема, визнала незадовільною роботу КП "Дитячий кінотеатр "Кадр", КП "Оболонь-Інвестбуд", КП "Шкільне" (Печерська РДА), а також КП "Міський магазин". І по двом останнім підприємствам у столичній мерії вирішили діяти радикально.

Так, у грудні 2023 року столичною міськрадою було прийнято рішення щодо припинення "Шкільного" (підприємство не здійснювало діяльності і мало кредиторську заборгованість на суму понад 2 млн гривень), а що стосується "Міського магазину", то через його збитковість у квітні 2024-го Київрада затвердила проєкт рішення щодо його реорганізації шляхом приєднання до КП "ЛІК" і перейменування новоствореного підприємства в "Київ.Прозорро".

Утім, окремі рішення міськради про реорганізацію низки невеликих КП на традиційну загальну збитковість "комунального сектору економіки Києва" майже не впливають. Такі рішення часто не реалізуються роками і десятиліттями, і весь цей час менеджменту цих непрацюючих підприємств ще й виплачується заробітна плата.

Департамент комунальної власності КМДА з 5 листопада 2014 року очолює Андрій Гудзь. З червня 2022 року здійснення повноважень КМДА у галузі управління комунальним майном та приватизації забезпечує заступник голови КМДА Владислав Андронов (також є депутатом Київради від партії "УДАР").

Теги: Кличко Виталий | Кличко | КП Киевский городской магазин | КП Городской магазин | КП ЛЕК | Гудзь Андрій | Гудзь Андрей | КП Киевэкспертиза | КП Киевский институт земельных отношений | КП Инженерный центр | Киевавтодор | Киевкоммунсервис | КП Фармация | Киевпасстранс | КГГА | КМДА | Фонд модернизации ЖКХ | КП Киевзеленстрой | КО Киевзеленстрой | збитки | ущерб | КП ДБШТС | Киевметрополитен | Киевский метрополитен | Киевтеплоэнерго | Київ | Киев

Максим Левченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

30 квітня 2024 г., 16:17 | Переглядів: 2707 | Коментарі: 0

Коментарі: